

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ: «ПРОЄКТ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТЕРИТОРІЇ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯ»

Виконав:

здобувач освітнього ступеня «Бакалавр»
освітньо-професійної програми «Садово-паркове
господарство»
спеціальності 206 «Садово-паркове
господарство»
денної форми навчання

ПІОНТКОВСЬКИЙ Дмитро Володимирович

Керівник:

доктор с.-г. н., професор

М'ЯЛКОВСЬКИЙ Руслан Олександрович

Оцінка захисту:

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Шкала ECTS _____

«_____» _____ 2026 р.

Допускається до захисту:

«_____» _____ 2026 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Садово-паркове господарство»
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
_____ (БЕЗВІКОННИЙ Петро Васильович)

РЕЗЮМЕ

Піонтковський Д.В. Проєкт реконструкції території присадибної ділянки. Дипломна робота за освітнім ступенем «Бакалавр», спеціальність 206 «Садово-паркове господарство». Подільський державний аграрно-технічний університет, м. Кам'янець-Подільський, 2026.

Метою роботи є дослідження сучасних підходів до озеленення та благоустрою приватних територій, аналіз принципів ландшафтної організації присадибних ділянок та розроблення проєктних рішень щодо благоустрою і озеленення території в с. Голосків Кам'янець-Подільського району.

У процесі виконання роботи проведено передпроєктний аналіз території, досліджено сучасні тенденції ландшафтного дизайну, принципи функціонального зонування та організації присадибного простору. Розроблено генеральний план території, дендрологічний план, схеми автоматичного поливу, освітлення, план покриттів, посадкові та розбивочні креслення, а також візуалізації основних композиційних рішень.

Проєктом передбачено створення функціональних зон, зокрема вхідної зони, тераси, зони відпочинку та плодово-ягідного саду. У благоустрої території використано сучасні елементи ландшафтного дизайну, декоративні покриття, системи автоматичного поливу та зовнішнього освітлення.

До складу рослинних композицій рекомендовано використання декоративних дерев, кущів та багаторічників, серед яких: *Thuja occidentalis* 'Smaragd', *Cercis canadensis*, *Liquidambar styraciflua*, *Pinus wallichiana*, *Hydrangea paniculata* 'Grandiflora', *Hydrangea paniculata* 'Polar Bear', *Hydrangea macrophylla* 'Pink', *Pinus mugo* та інші.

Запроєктовані рішення спрямовані на створення естетично привабливого, функціонального та екологічно збалансованого середовища, яке відповідає сучасним тенденціям благоустрою приватних садів.

Ключові слова: благоустрій території, озеленення, присадибна ділянка, ландшафтний дизайн, функціональне зонування, декоративні насадження, дендроплан, автоматичний полив.

RESUME

Piontkovskyi D.V. Project of Reconstruction of a Private Household Territory. Master's Thesis in Specialty 206 "Landscape Gardening". Podillia State University, Kamianets-Podilskyi, 2026.

The purpose of the study was to investigate modern approaches to landscaping and improvement of private territories, analyze the principles of landscape organization of household plots, and develop design solutions for landscaping and greening of a private territory located in Holoskiv village, Kamianets-Podilskyi district.

During the research, a comprehensive pre-project analysis of the territory was carried out, modern trends in landscape design, principles of functional zoning, and organization of private residential areas were studied. A general plan of the territory, dendrological plan, irrigation and lighting schemes, paving plan, planting and layout drawings, as well as visualizations of the main compositional solutions were developed.

The project предусматривает the arrangement of functional zones, including an entrance area, terrace, recreation zone, and fruit and berry garden. Modern landscape design elements, decorative paving materials, automatic irrigation systems, and outdoor lighting were used in the improvement of the territory.

The proposed plant compositions include ornamental trees, shrubs, and perennial plants, among which are: *Thuja occidentalis* 'Smaragd', *Cercis canadensis*, *Liquidambar styraciflua*, *Pinus wallichiana*, *Hydrangea paniculata* 'Grandiflora', *Hydrangea paniculata* 'Polar Bear', *Hydrangea macrophylla* 'Pink', *Pinus mugo* and others.

The proposed design solutions are aimed at creating an aesthetically attractive, functional, and environmentally balanced environment that meets modern trends in the landscaping of private household territories.

Keywords: landscaping, greening, private household territory, landscape design, functional zoning, ornamental plants, dendrological plan, automatic irrigation system.

ЗМІСТ

<u>РЕЗЮМЕ</u>	2
<u>ВСТУП</u>	5
<u>РОЗДІЛ 1 ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИВАТНИХ САДИБ</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>1.1. Основні норми та принципи проєктування присадибних ділянок</u> ..	Error! Bookmark not defined.
<u>1.2. Принципи функціонального зонування присадибної території</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>1.3. Сучасні підходи до проєктування присадибних територій</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>1.4. Вплив культурно-історичних традицій на архітектуру та дизайн приватних садіб</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>1.5. Сучасні тенденції та інновації в ландшафтному дизайні</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ТА ТЕРИТОРІЇ ПРОЄКТУВАННЯ</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.1. Основні характеристики території проєктування</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.2. Аналіз вихідних даних об'єкта проєктування</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>2.3. Потенційні ризики та проблеми під час благоустрою території</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>РОЗДІЛ 3 ОЦІНКА ТЕРИТОРІЇ ТА ВИХІДНИХ УМОВ ПРОЄКТУВАННЯ</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.1. Вплив рельєфу території на проєктування дренажних систем та елементів благоустрою</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.2. Формування опорного плану території проєктування</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>3.3. Принципи організації простору приватної садиби</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>РОЗДІЛ 4 ПРОЄКТУВАННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА ЛАНДШАФТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>4.1. Ландшафтна організація та благоустрій присадибної території</u>	Error! Bookmark not defined.
<u>4.2. Проєктні рішення з благоустрою території</u> ..	Error! Bookmark not defined.
<u>4.3. Проєктування озеленення присадибної території</u>	Error! Bookmark not defined.

defined.

<u>ВИСНОВКИ</u>	7
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</u>	9

ВСТУП

Створення локальних озелених просторів у межах урбанізованого середовища сьогодні набуває особливої актуальності, оскільки стрімкий розвиток міст, інтенсивне антропогенне навантаження та погіршення екологічного стану територій негативно впливають на комфорт і якість життя населення. Одним із найбільш ефективних способів формування сприятливого життєвого середовища є облаштування приватних присадибних ділянок, які виконують не лише декоративну, а й рекреаційну, санітарно-гігієнічну та естетичну функції. Такі території стають важливими осередками відпочинку, психологічного розвантаження та гармонійної взаємодії людини з природним середовищем після напруженого трудового дня, а також місцем проведення дозвілля у колі родини та друзів.

Формування комфортного житлового простору повинно здійснюватися з урахуванням соціальних, екологічних, функціональних та естетичних потреб населення. У процесі проєктування та благоустрою територій важливим є комплексний підхід, який передбачає взаємозв'язок архітектурно-планувальних, інженерних та ландшафтних рішень. Організація території має бути цілісною, функціонально обґрунтованою та спрямованою на створення гармонійного середовища, здатного забезпечити високий рівень комфорту та естетичної привабливості об'єкта.

У сучасних умовах вибір стилістичного напрямку оформлення приватних садів дедалі більше орієнтується на актуальні тенденції ландшафтного дизайну. Власники присадибних територій активно впроваджують сучасні концепції

благоустрою, використовують досвід зарубіжних країн, адаптуючи його до місцевих природно-кліматичних умов, а також реалізують індивідуальні творчі рішення. У зв'язку з цим тема кваліфікаційної роботи є актуальною, практично значущою та відповідає сучасним тенденціям розвитку ландшафтної архітектури й озеленення приватних територій.

Мета і завдання досліджень. Метою роботи є дослідження сучасних підходів до озеленення та благоустрою житлових територій, аналіз особливостей аранжування елементів ландшафтного дизайну, а також розробка проектних пропозицій щодо організації присадибної ділянки з урахуванням побажань замовника, функціонального призначення території та стилістичної єдності об'єкта.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі основні **завдання**:

- здійснити передпроектний аналіз та комплексне вивчення території об'єкта дослідження;
- проаналізувати сучасний вітчизняний і зарубіжний досвід озеленення та благоустрою приватних житлових територій;
- розробити проектні пропозиції щодо організації, благоустрою та озеленення території;
- обґрунтувати доцільність використання окремих декоративних рослин, малих архітектурних форм та елементів благоустрою в межах проєктованої ділянки.

Об'єкт дослідження: територія присадибної ділянки в с. Голосків Кам'янець-подільського району.

Предмет дослідження: особливості озеленення та благоустрою присадибної ділянки, а також розробка проектних пропозицій щодо формування естетично привабливого, функціонального та екологічно збалансованого середовища.

Методи дослідження:

- бібліографічний метод, який базується на опрацюванні наукової, навчально-методичної та нормативної літератури з метою формування теоретичної та інформаційної бази дослідження;

- метод порівняльного аналізу, що передбачає загальне та структурне порівняння сучасних тенденцій озеленення і благоустрою приватних садиб в Україні та за кордоном, а також визначення чинників, які впливають на формування сучасних підходів у проєктуванні територій;
- метод натурного обстеження, який застосовувався для уточнення бібліографічних і статистичних даних, оцінки сучасного стану об'єкта дослідження, визначення функціональної придатності території та аналізу стану її окремих елементів. Метод включав фотофіксацію території, виконання ескізних замальовок, польові спостереження та ведення відповідних записів;
- метод ландшафтно-планувального аналізу, що дозволив оцінити природні умови території, рельєф, ґрунтові особливості та існуючі насадження з метою підбору оптимального асортименту декоративних рослин відповідно до умов середовища.

Дослідження природно-кліматичних умов району дало можливість визначити основні чинники навколишнього середовища, які впливають на ріст, розвиток та декоративність рослинних насаджень на об'єкті проєктування. Це дозволило підібрати асортимент рослин, найбільш адаптований до місцевих ґрунтово-кліматичних умов та здатний забезпечити високий рівень декоративності й стійкості насаджень.

Аналіз існуючого стану насаджень включав проведення інвентаризації рослинності на території об'єкта проєктування, оцінку її санітарного стану, декоративності та функціонального значення у структурі території.

Розробка проєктних рішень, графічних матеріалів, схем, планів та їх візуалізація виконувалися із застосуванням сучасних комп'ютерних програм Google Map, Archicad та Realtime architect, що дозволило забезпечити точність проєктування та наочність отриманих результатів.

Наукова новизна роботи полягає у дослідженні сучасних інноваційних підходів до озеленення та благоустрою приватних садиб, порівнянні особливостей організації присадибних територій в Україні та за кордоном,

визначенні основних чинників, що впливають на вибір стилістичного рішення та функціонального зонування території, а також у розробці індивідуального проекту благоустрою, який включає комплекс необхідних креслень, схем та візуалізацій.

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота викладена на 102 сторінках комп'ютерного тексту, складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків та списку використаних джерел, який налічує 33 найменування

ВИСНОВКИ

Під час виконання дипломної роботи було проведено дослідження сучасних тенденцій благоустрою приватних земельних ділянок та розроблено проектні рішення для території приватної садиби в селі Голосків Кам'янець-Подільського району Хмельницької області. У результаті проведених досліджень та аналізу проектних рішень було сформовано такі висновки:

1. Визначено основні аспекти, що впливають на комфортність та функціональність житлового простору приватної садиби. Встановлено, що благоустрій території є складним багатокomпонентним процесом, який включає аналіз рельєфу місцевості, проектування дренажних систем, планування забудови та організацію ландшафтного середовища. Детальне вивчення рельєфу дозволяє максимально ефективно використовувати природні умови території та створювати естетично привабливий і функціональний житловий простір. Застосування сучасних методів проектування сприяє підвищенню рівня комфорту та якості життя мешканців.

2. Для підвищення ефективності проектних рішень було проведено комплексний аналіз природно-кліматичних умов території, зокрема вивчено особливості рельєфу, ґрунтового покриття, клімату та природних ресурсів села Голосків Кам'янець-Подільського району. Отримані результати дозволили визначити природні переваги та обмеження території, що забезпечило адаптацію проектних рішень до місцевих умов. Комплексний аналіз території сприяв формуванню гармонійного та екологічно збалансованого середовища приватної садиби.

3. Встановлено, що правильне врахування рельєфу території є

важливим чинником під час проєктування приватної садиби. Розміщення функціональних зон, елементів благоустрою та інженерних комунікацій було здійснено з урахуванням особливостей території, що дозволило забезпечити зручність використання простору, мінімізувати витрати на будівництво та створити безпечне й комфортне середовище для проживання. Запропоновані проєктні рішення відповідають сучасним вимогам ландшафтного проєктування.

4. У результаті перед проєктного аналізу та проєктування було сформовано повний пакет проєктної документації для об'єкта, до складу якого увійшли: опорний план, генеральний план, дендрологічний план, план покриттів, розбивочне та посадкове креслення, схеми автоматичного поливу й освітлення території, а також візуалізації основних проєктних рішень. Для озеленення території було використано широкий асортимент декоративних рослин, серед яких: туя смарагд (*Thuja occidentalis* 'Smaragd'), багряник канадський (*Cercis canadensis*), вишня розеа плена (*Prunus glandulosa* 'Rosea Plena'), ліквідабар смолоаний (*Liquidambar styraciflua*), сосна австрійська штамб (*Pinus nigra* 'Austriaca'), сосна гімалайська (*Pinus wallichiana*), гортензія волотиста Грандіфлора (*Hydrangea paniculata* 'Grandiflora'), гортензія волотиста Меджікал кендл (*Hydrangea paniculata* 'Magical Candle'), гортензія волотиста Полар Беар (*Hydrangea paniculata* 'Polar Bear'), гортензія крупнолиста Пінк (*Hydrangea macrophylla* 'Pink'), сосна гірська міджет (*Pinus mugo*) та інші декоративні культури.

5. Визначено, що площа ділянки 0,14 га створює широкі можливості для реалізації сучасних ландшафтних рішень та формування функціонального благоустрою території. Значну частину площі було відведено під озеленення та організацію рекреаційного простору. У проєкті використано 22 види рослин загальною кількістю 534 одиниці. Благоустрій території поєднав рослинні композиції, інженерні рішення та окремі малі архітектурні форми, зокрема зону для вогнища та місця відпочинку. Основною концепцією проєкту стало створення відкритого, просторого та насиченого рослинністю середовища із раціональним використанням території. Частина проєктних рішень уже реалізована на об'єкті. Починаючи з 2025 року, виконано підготовчі інженерні

роботи, прокладено підземні комунікації, здійснено вертикальне планування території та розпочато висадження крупномірних рослин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ландшафт присадибної ділянки. URL: <https://www.dimsadgorod.com/anonsy-statei/54-oblashtovuemo-landshaft-prisadibnoji-dlyanki>
2. Планування ділянки: основні принципи проектування та зонування. Damet. URL: <https://damet.org/blog/2020/03/29/planuvannya-dilyanki-osnovni-princzipi-proektuvannya-ta-zonuvannya-47-foto/>
3. Сучасний ландшафтний дизайн: новинки і тенденції. URL: <https://uk.albertolamaphotography.com/landshaftnii-dizain/suchasnii-landshaftnii-dizain-novinki-i-tendentsiyi.html>
4. Тренди ландшафтного дизайну 2019 року. URL: <https://plants-club.ua/trendy-v-landshaftnomu-dyzaini-2019>
5. Як робить високі грядки Ігор Лядов. Ukr.Media. URL: <https://ukr.media/garden/369006/>
6. У чому переваги контейнерного саду та як створити його власноруч – 6 порад від експертів. Ukr.Media. URL: <https://ukr.media/garden/426253/>
7. Бежевий і коричневий кольори. Foveo Tech. URL: <https://www.foveotech.com.ua/kolory/galjerjeja-fasadiv/bjezejeviji-i-koricnjeviji-kolori>
8. Колір та його особливе значення в архітектурному просторі. Івано-Франківський національний технічний університет

нафти і газу. URL: <http://surl.li/fvdlai>

9. Минуле, теперішнє та майбутнє української архітектури. Ukraïner. URL: <https://www.ukraïner.net/ukrainska-arkhitektura/>

10. Кераміка в інтер'єрі. Клуб кераміки. URL: https://postach.com.ua/index.php?route=blog/blog&blog_id=40

Хати-мазанки – це знову стильно. Їх усе так само роблять із глини й соломи. Bird In Flight. URL: <https://birdinflight.com/architectura-uk/20211013-modern-hata-mazanka.html>

12. Самойлович В. Українське народне житло. Київ, 1972. 51 с.

13. Влада. Енциклопедія архітектури України. URL: <https://ukrarchipedia.com/uk/power>

14. Тренди у сучасному ландшафтному дизайні – інноваційні рішення та ідеї. Ландшафтний двір. URL: <https://dubnostone.com/trendy-u-suchasnomu-landshaftnomu-dyzajni-innovaczijni-rishennya-ta-ideyi/>

Zoning Rules! Home – Lincoln Institute of Land Policy. URL: <https://www.lincolnst.edu/app/uploads/legacy-files/pubfiles/zoning-rules-chp.pdf>

16. Analysis of the displacements of pipeline overpasses based on geodetic monitoring results / R. Shults et al. Geodesy and Geodynamics. 2022. P. 22.

17. Сидоренко А. А. Сучасні методи геодезичних вимірювань. Львів : Наукова думка, 2020.

18. Hung S.-H., Chang C.-Y. Designing for harmony in urban green space: Linking the concepts of biophilic design, environmental Qi, restorative environment, and landscape preference. Journal of Environmental Psychology. 2024. Vol. 96. P. 23.

19. Сидоренко А. А. Сучасні методи ландшафтного дизайну. Львів : Наукова думка, 2020. 280 с.

20. Смирнова О. В. Ландшафтна архітектура: основи та застосування : навч. посіб. Харків : Архітектоніка, 2019. 350 с.
21. Коваленко Т. М. Інноваційні технології в благоустрої територій. Дніпро : Літера, 2017. 290 с.
22. Гончарук В. О. Проектування садових ділянок. Київ : Київський університет, 2021. 310 с.
23. Мельник С. С. Екологічні аспекти благоустрою. Харків : Екосвіт, 2019. 260 с.
24. Антонова Л. М. Принципи організації приватних садіб. Одеса : Друкарня, 2018. 270 с.
25. Федоров О. П. Технології озеленення та догляду за рослинами. Київ : Зеленбуд, 2020. 300 с.
26. Рibaкова А. В. Дизайн ландшафту: від ідеї до реалізації. Львів : Ландшафт, 2021. 340 с.
27. Карпова Ю. І. Комплексний підхід до благоустрою приватних садіб. Дніпро : Дніпро, 2017. 280 с.
28. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» : затв. наказом Мінрегіону України від 26.04.2019 № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0104858-19#Text>
29. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень : ДБН 360-92**. Київ, 2002.
30. Про благоустрій населених пунктів : Закон України від 06.09.2005 р.
31. Правила утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів України / затв. наказом Держжитлокомунгоспу України від 29.07.1994 № 70. Київ, 1995. 64 с.
32. Patton H. P., Krometis L.-A., Ling E. Faucet-mounted point-of-use drinking water filters to improve water quality in households served by private wells. Science of The Total Environment. 2024. Vol. 906. P. 12.
33. Лісопаркове господарство : навч. посіб. для студентів

спеціальності 206 «Садово-паркове господарство» / І. М. Дідур та ін. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2020. 255 с.

34. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 521 с.

35. Скоріненко Л. І. Ландшафтне проектування : курс лекцій. Миколаїв, 2014. 15 с.

36. Лукащук Г. Б. Дендрологія : навч. посіб. / за ред. Г. П. Петришин. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 348 с.

37. Муні П. Дизайн насаджень: зв'язок людей і місця. Routledge, 2019. 336 с.

38. Clifton J., Wooster S. Garden Design with Stone, Wood, Glass & Steel. Anness Publishing, 2011. 144 p.

39. Дідик В. В., Максим'юк Т. М. Естетика та композиція ландшафту. Львів : Львівська політехніка, 2012. 244 с.

40. Hutchison E. Drawing for Landscape Architecture: Sketch to Screen to Site. Routledge, 2019. 256 p.

41. Канівець В. І., Пархоменко М. М., Канівець С. В. Основи ландшафтознавства і охорона земель : навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 140 с.

42. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтної архітектури та дизайну : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с.

43. Гілман Е. Все про дерева. Для озеленення в міській та приватній забудові : довідник. Івано-Франківськ, 2023. 272 с.

44. Русанова І. В., Шульга Г. М. Інженерний благоустрій територій : підручник. Львів, 2020. 260 с.

45. Кучерявий В. П., Кучерявий В. С. Озеленення населених місць : підручник. Львів, 2020. 666 с.

46. Роговський С. В. Термінологічний словник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтної архітектури. Київ, 2017. 140 с.

47. Кучерявий В. П. Екологія : підручник. Львів, 2001. 500 с.
48. Robinson N. The Planting Design Handbook. Burlington : Ashgate Publishing Company, 2004. 420 p.